

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

1. Yksityistiet muodostavat pituudeltaan suurimman tieliikenneväylien ryhmän. Yksityisten tieosakkaiden ylläpitämiä yksityisteitä on Suomessa noin 360 000 kilometriä. Niillä on suuri merkitys muun muassa matkaketjujen toimivuudelle erityisesti elinkeinoelämän kuljetuksissa, varsinkin puuhuollon ja muun maaseudun elinkeinoelämän ja asutuksen osalta. Yksityisteillä on toimintavarmuuteen liittyviä tehtäviä, kun tietä käytetään yleisesti läpikulkuliikenteeseen. Valtio ja kunnat avustavat yksityisteitä rakentamisessa ja kunnossapidossa. Valtion ja kunnan avustamisen ehtona on, että tiellä on tiekunta. Valtion määrärahaa käytetään tasa-arvoisen liikkumisen turvaamiseen sekä pysyvän asutuksen ja elinkeinoelämän tarvitsemien teiden avustamiseen. Vertailuvaihtoehdossa yksityisteiden valtionavustuksen määräraha on 13 M € vuodessa. Kuntien myöntämällä yksityistieavustuksilla on merkittävä rooli valtion avustusten rinnalla, mutta kunnat päättävät yksityistieavustusten suuruudesta itse.

Suunnitelman mukaisesti valtio nostaa yksityisteiden tienpitoon vuosittain myönnettävien valtionavustusten määrärahatason 25 miljoonaan euroon vuodessa vuosille 2023-2032. Lisäksi valtio korottaa yksityistieavustusten avustusprosenttia. Yksityisteiden lauttapaikkoja koskeva avustus on jatkossa vähintään 80 % todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

Uuraisten kunta pitää hyvänä sitä, että valtionavustusten määrärahatasoa nostetaan. Tie kuntien yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi on perusteltua siirtää yksityisteiden avustaminen pääsääntöisesti valtiolle ja varata tarkoitusta varten riittävät määrärahat huomioiden alueelliset ja paikalliset olosuhteet. Yleisen toimialansa puitteissa yksittäinen kunta voisi avustaa yksityisteiden hoitoa niin halutessaan.

Tiekunnalle tulisi myös säätää esimerkiksi oikeus hakea palautuksena sen

suorittamat arvonlisäverot siltä osin kuin ne kohdistuvat arvonlisäverolliseen toimintaan. Tällöin tiekunta ei vastaavasti laskuttaisi arvonlisäverovelvolliselta veron osuutta.

2. Valtion näkökulmasta kaupunkiseutujen kanssa tehtävät sopimukset ovat keino edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita yhdessä kaupunki-seutujen kanssa. Sopimusten tavoitteet liikenteen osalta johdetaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteista, jotka ovat linjassa myös kaupunkistrategian painopisteiden kanssa.

Jyväskylän seudulla käynnistetyn MAL-sopimusmenettelyn yhtenä toimenpidekokonaisuutena on Keskustojen maankäytön, liikenteen ja asumisen yhteensovittaminen. Toimenpiteet sisältävät suunnitelmien mukaisia väylä-, tori-, aukio- ja puistoinvestointeja, viherverkostoja, uusien pysäköinti- ja huoltoratkaisujen toteuttamista.

Uuraisten kunnan mielestä kaikkiin maankäyttöön, asumiseen ja liikennettä koskeviin sopimusmenettelyihin on sovellettava samoja rahoitusinstrumentteja. Tämän perusteella on Jyväskylän seudun MAL sopimusmenettelyyn sisällytettävä ns. KUHA-rahoitus, jolla toteutetaan valtion ja kuntien yhteishankkeita liittyen keskustojen maankäytön, liikenteen ja asumisen yhteensovittamiseen.

3. Valtatie 4 kuuluu valtakunnalliseen TEN-T ydinverkkoon. Valtatien 4 parantamisesta välillä Vehniä-Äänekoski on valmistunut tiesuunnitelma, ja varsinainen toteutus on Uuraisten kunnan näkemyksen mukaan sisällytettävä investointiohjelmaan. Uuraisten kunta näkee erityisen tärkeänä sen, että toteutusvaiheessa valtio varaa riittävän rahoituksen myös suunnitelmaan sisältyvän Hirvaskylän eritasoliittymän toteuttamiseksi.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

-

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

-

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

-

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

-

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

-

Lievonen Pasi
Uuraisten kunta - kunnanhallitus